

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus »Fejérmegyei Napló« a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általános katolikusok törekvéseinek előmozdítására »Fejérmegyei Napló« cím. alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:
Egészévre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENCZ.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség: Szent-István-lér I.
Egyes számok kaphatók: Rotter I., Weisz H. és Krausz V. tözsdejében.

A néppárt győzelme.

Ha a privigyei választás, mely f. hó 23-án zajlott le, előképe a közel jövőben megtartandó általános választásnak: akkor erős küzdelemre kell számítania minden pártnak, mert Bánffy erőszakos szelleme még mindig feketén lebeg a jog, törvény és igazság rovására s ezzel csak a nép hite, a néppártnak mind szélesebb körben tértfoglaló s népünk javát munkáló sarkalatos elvei képezik azt az erőt, mely eredményesen küzdhet meg vele, az erőszakkal az igazsággal. Megküzdött Privigyén is s győzelemre vitte a néppárt azt a zászlót, melyet a választók bizalmából e kerületben néhai *Juriss* Mihály emelt magasra s amely most *Ernszt* Sándor dr. személyében oly erős zászlótartóra talált, hogy disze, büszkesége a pártnak s az ellenfél legerősebb küzdelmében tántoríthatatlan leend.

A néppárt győzött. Ernszt Sándor dr.-t 110 szótöbbséggel a privigyei kerület országgyűlési képviselőjévé választotta.

A kormánypárt hódító hadjárata kudarcra végződött e kerületben, mely a Bánffy-féle választás minden erőszakával megküzdve politikai meggyőződését áruba bocsájtani nem engedte s állhatatos védőharcosa maradt az elvnek, melyet armány, megfélemlítés, üldözés, lelki és testi erő-

szak, szóval minden, csak nem jog, törvény és igazság támadott.

És mit tesz az ellenfél a győzelem láttára? Mit tesz a zsidó-liberális sajtó? Lamentál, piszkol, koptat, gyűz és rágalmaz, feketére fest és sárral dobálja azokat, kik nyílt homlokkal merik hirdetni, hogy ellene mondanak az ördögnek, ellene mondanak annak a szomorú multnak, mely 33 éven át a tönk szélére juttatta az egykor tejjel-mézszel folyó hatalmas országot.

Egyedül áll ma a magyar nemzet tulságig vitt liberálisizmussal. Hírhedtté vált a külföld előtt a zsidók uralmáról. Nincs szövetségese, népfaja, nemzetisége, melyre liberáliszmusa támaszkodhatnék. Az osztrák birodalom, melylyel közösségekben élünk, csufot üz belőlünk miatta. A német okos. Neki nem kellene azok a tanok, a melyek csak sirját áshatják jövőndő lételüknek. Nem kellett senkinek, csupán a jóhiszemű, gavallér magyarnak. Azaz, hogy talán nekünk sem kellett. Ugy készítették meg a talaját mesterségesen, ravaszul. Azt mondták: ennek meg kell lenni, hogy modern európai állammá lehessünk. A szabadság szent sóhajtása ez. Megvan mindenütt! Nálunk is meg kell lenni!

Keresztül vitte a zsidóság. Uzurpálta a sajtót és öntötte a hangzatos fraziszokat. Magasztalta az eszmét. Gunynyal, szidálommal korbácsolta végig ama tántorit-

hatlan, igazlelkű hazafikat, a kik lelkiüket nem dobták vásárra.

Őlt, magasztalt és vásárolt. A népet megmészelyezte a szocializmus elferdített vallástalan tanával. Gyűlöletet szított a katolikus klerus ellen. Neki ment még a kereszt tiszteletének is.

Ez az ő ellensége: a kereszt s a kereszt mellett annak harcosai. Ez ellen küzd s küzdött addig eredménytelenül s ma — már kudarcra. Felébredt a nemzet aláltságából, kezdi becsülni a kilencszáz éves multját, a kereszt hatalmát, keresztény vére dicsőségét, nemzetének és hitének megdönthetetlen bajvivőjét. *papját*, földi viszontagságaiban vezetőjét, lelki vezérét, szóval azt, ki keresztrel kezében, hitének meggyőző erejével, a krisztusi szeretettel szeretetet hirdet s a nemzetnek, a hazának nemes, áldozatos lelkeket s ha kell, martirokat, hősokeket nevel.

Ez hát az ellenség! Ez ellen küzdenek minden vonalon, mert ez törte meg s ez fogja megtörni a kigyó fejét!

Van egy állat, mely ha jóllakott, sárba fekszik, meghempereg benne s aztán felkel, megrázza magát és sárral piszkítja meg azt, a ki jóllakatta.

E hasonlat után sok konkrét csetre rámutathatnánk. Végig mehetünk a fővárosi sajtó zsidó-liberális tőkén élő organumain s a ki nem látja a kereszt naponkénti meggyalázását, az vak. Csak

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZAJA.

A mirtus.

Az öreg Kenderné csak amolyan egyszerű, falusi asszony volt. Pápaszemes, tipegő öreg anyóka, igénytelen szív, tiszta, jó lélek.

Hanem a rendez, a takarékosághoz akkor sem lehetett volna finomabb érzéke, ha egész életét illatos szalonokban tölti.

Látta volna csak kegyed az alvégi kis házat, meg a virágos kertjét, tudom, igazat adna nekem.

Mióta az urát eltemette, a leányát férjhez adta, szemefénye volt az öregnek az a házikó, meg az a kert. Igaz, hogy rajtok, meg a mindennapi kenyéren kívül egyéb gondja is alig maradt aztán. Hozzá még, ez a kevés gon'ja is egymást emésztette, egymást könnyítette. Amazok ugyanis — a ház, meg a kert — meghozták, megtermették a mindennapi kenyeret. No, meg egy kis kalácsot is adtak hozzája, egy kis pecsenyét vasárnaponként a szép, tulipános abrosszal leterített asztalra.

Ugy bizony, minderre az alvégi ház hasznából tellett. Hanem az ház is volt aztán, azt mondom! Azt látni kellett! De meg is állt előtte mindenki, a kit az utja arra vitt, annyira tetszett neki, annyira nézegette a fehérre meszelt falát, a vadszölös tornácát, a piros zsindegyű tetejét, meg a zöld rácsos kapuját, meg a vén diófát, a mely eléje az uton széles árnyékot tergetett.

Barátságos, tiszta szobái, apró csipkefüggönyös ablakaikkal, a csinos, gondozott kerthe néztek. Kenderné sokat babrál e kertben igaz, hanem aztán gyönyörűség is volt nézni a virágait. S aztán neki e virágok a lelki gyönyörűségeen kívül anyagi hasznót is hoztak. Szobáért lakói szívesen fizettek magasabb bért a kertnek miatta.

Mert szobái közül kettőt mindig kiadott Kenderné, ő maga egygyel is beerte. Így pénzelt a házából s a kertjéből is egyuttal.

A falubeli segédjegyzők többnyire nála laktak. Tavaly meg már határozottan hivatalos színezetet nyert a háza. Az történt ugyanis, hogy május első reggelén valami bádogtáblát szögeztek ki az egyik ablaka fölé. A tábla közepén festett trombita kanyarodott, a pósta jól ismert cimere.

Mivelhogy a nevezett naptól kezdve a póstakiszasszony lakta a két szobát. Kenderné háza ugyan kiessett egy kissé a falu végére, de a kiszasszony nagyon szerette a virágokat. És amugy is tetszett neki, megkedvelte a lakást, a házat. Hát beleje költözött...

— Kegyed most Ibrányi Tildára kíváncsi, a postamesternőre, ugyebár?

Ha azon a nyári délutánon, amelyről itt rovom az írást, a pósta előtt halad el véletlenül, akkor láthatta volna.

Ó amaz időben az ablakon nézett ki éppen, a postakocsist várva, merthogy az óra már ötre járt.

Tilda kiszasszonyt kegyed, ha ekkor látja

vala, most tudhatná, hogy nem fiatal már, — de ugyan hol is akad fiatal póstakiszasszony? — ám azért elég üde s még eléggé rokonszenves megjelenésű. A kegyed lányzeme azt is felfedezte volna ekkor nyomban, hogy Ibrányi Tilda ugy huszonnyolc-harminc felé járhat s azt is észrevette volna, hogy fekete szeme ritka szép, hogy barna haja dus s hogy kissé hanyagul öltözködik.

Ezért aztán — ugy-e szíves lányolvasóm? — meg is szólta volna. A mit azonban rosszul tett volna. Ej, kérem falun néha akárhogy is jól van s kivált, ha nincs, a kinek tessék, öltözzék az ember. Nos és Ibrányi Tildának ugyan, hogy nem volt senkije, a kinek a tetszését kereste volna...

Maga is éppen erre gondolt ama délután, mikor a póstára várva, unalmában szórakozottan tépdeste a fehér ágát a mirtusnak, a mely ott nyílt a ház előtt s oda nyúlt az ablakba. Ajkai valahogy a nevet mondogatták eltűnődve, a virágzó fácskának önkénytelenül s imigyen: a mirtus, a mirtus — és az a koszoru is eszébe jutott, a mely nem illette a fejét. Aztán nagyot sóhajtott, mikor elgondolta, hogy nem is illeli sohasem.

Tildának ekkor eszébe jutott valaki. Bajóth, az ispán, a ki valamikor, igen, valamikor régen, talán nyolc, talán tíz év előtt azt mondotta neki:

— Tilda, édes Tilda szeretem. Maga lesz a feleségem.

Ah! Istenem, ki nem hallja életében leg-

a legtöbb napokban olvastunk néhány levelet a Bukottinak lapjában dr. Tüdös István tollából a »jezsuiták erkölcsstanáról.« Piszokba mártja tollát, hogy dogmáinkról, a bűnről, a gyónásról beszéljen. Gúny tárgyává teszi mindazt, a mi katolikus. Péccsett történet nemrégiben, hogy nyíltan lázítottak a kath. klérus ellen piszkos eszközökkel. A hihetetlen gyorsasággal feliperedett zsidó sajtó nap-nap után köpköd a »fekete sereg« ellen, népbütással, erőszakkal, izgatással köpködi papjainkat. És teszi ezt most, hogy a privigyei mamdátum egy pap, egy pápai kamarás kezébe került, fokozott mértékben, szinte hihetetlen arcátlansággal.

Ha mi katolikusok antiszemita merünk lenni, ha papjaink vallásunkról mernek beszélni, ez vallásháborút jelent; ha vallásunk, kegyeszeink ellen holmi Tüdös-féle alak, egy-egy protestáns tanár tele torokkal kiabál, ez még ma talán érdem, de jaj annak a véletlenül kath. tanárnak, ki a nép javát tollával is munkálja, mert a szabad sajtó nevében Magyarország kultuszminisztere törí ki kezéből az igazság pennáját. Példa rá Borbélynak, a »Magyar Paizs« szerkesztőjének esete! Félő azonban, hogy a nép, mely felébredt szendergéséből, a ködöbásra többé nem kenyérral telet a hetvenkedő jövevénynek, hanem elpattan a végtelenségig nem feszíthető húr, ütni fog s ez az ütés aztán halálos is lehet.

Az ámitás, a szendergés ideje lejárt! A katolikusok passzív szereplése ma már az ezeréves múlt dicsőségének sárba rántását jelentené. A ki még alszik, ébredjen fel, mert az ellenség sáncái erősek a gonoszságban s az ellenünk szórt nyílak a halál mérgeibe vannak mártva! Lássátok meg a privigyei választásnál is a nép régi hitét és jellemét, mely harcra kelt a liberalizmus ezer veszélyével s mert ezeréves, dicső múlt hirdeti erejét, az ördög hatalma nem vehet rajta erőt!

A nyelvöltögetők zsidó lánccal ösz-

alább egyszer ezt a hangot, ha szép és fiatal, milyen Ibrányi Tilda vala egykor? És kit vesz el az, a ki megígéri a házasságot, ha szegény leánynak ígerte, a milyen Tilda is vala? Furcsa, ej, igazán Furcsa is az élet! Szeretni és megházasodni, féjhez menni, ó az más, egészen más... Tilda is e szomorú igazságon tűnődött és Bajóttira gondolt, mondom, a ki neki valaha szépen sugta fülébe:

— Szeretem édes. A feleségem, a boldogságom lesz édes...

— Igen, Bajóth!

A póstakocsi csak nem bukkant elő a fák mögül és Tilda a multba szállt vissza. Hogy hol lehet Bajóth, és ugyan milyen sorban él, ez a kérdés foglalkoztatta egyre. Felelni is próbált rá mindjárt elgondolván, hogy valószínűleg gazdag ember lett belőle. Gazdag és boldog... De hátha szegény maradt? Szegény és boldogtalan...

Tilda sóhajtott e gondolatra és a mirtus firtós, fehér virágát tépdeste megint.

Egyszer aztán végre a póstakocsi is bedöcögött a faluba. A kocsis jókedvűen fújt a reccogó trombitába. Tra-tratra...

A postamesternő kíváncsian bontogatta fel a leveles zsákokat. Először a maga postáját válogatta ki. Elsőnek egy régi barátja levele akadt a kezébe. Megörült neki.

— Ni, a Mariska! Ugyan mit írhat?

Persze, hogy félben hagyta a postát s a levele elolvasásához fogott. Hanem szomorú hirt

szefüzött csapata ádáz küzdelmet folytat a »fekete reverendák serege« ellen, mert ha megdöntötte ezt, a győztes gúnykajával tépi le koronánk keresztjét, mely népek hódítója, nemzetünk fentartója volt egy ezredéven át. Ennek a keresztnek korhadó fáján alászivargó krisztusi vér szentelte meg a bűnös földet, azért lett a szeretet fája s másoknak tilalomfa is. Megtépik a reverendát, hogy osztozzanak Krisztus köntösén s legyen ez hazánk második megváltásának kezdete s kezdete a nemzet ébredésével annak a szebb kornak, melynek egyedül igaz munkása a *néppárt!*

„Egy vicclap Üzelvei.“

Válasz F. L.-nek.

Nehéz a keresztény sajtó élete, hatalmas, legendaszerű a küzdelme, mint a milyen az volt, melyet Dávid vívott egykor az óriással. Mintha minden azért lenne a világon, hogy ellenünk törjön lobogó gyűlöléssel és alattomos cselekkkel; együnkre százik munkája jut és mégis álljuk nem dicstelentül mindannyian a nagy harcot. Azt hinné a szemlélő, hogy ezerszer el kellett volna pusztulnunk, mint az orkánban hanyódo sajkának. Sziklátak és hegyeket görgetnek ránk és mi mégis mindig kitörünk új életre. Folytonl imosodó karunkkal diadalmasan fogjuk fel az ellenség minden csapását, meg nem sebesülünk és sebesítünk: ez az igazság harca a hamisság ellen, mely hasztalan rázza porláncait, mert végzete, hogy harcaiban bukják szüntelen!

Ezek előrebocsátása után térünk a közszájon forgó hirre: hogy a mi kisvárosi sajtónak szennyesse van. Laptársunk, a Sz. és V. hevesen kifakad a szennyes öblögetése közben s ha jogos alapon áll, jól tette, kötelességet teljesített, hallgatása lett volna bűn a visszaélések tudatában. Hogy senki se vádolhasson bennünket részrehajlással, az ügy megvilágítására közöljük a vádat és védelmet egyaránt, itélkezék belőle józan olvasóközönségünk.

Nem régiben egy vicclap indult meg váro-

hozott a levél. Tilda egészen belesápadt, a hogy olvasta.

Éppen Bajóthról volt szó benne. No meg arról, hogy ne lepje meg Tildát, ha majd híreét veszi, hogy megházasodott. Mert jegyben jár.

Tilda, a ki már megszette Bajóthot, csak felejteti nem tudta, régen megbarátkozott helyzetével. Ugy sem tudta, kivel, hogy éli világát a másik, így nem volt, a miért irigyelje s az emlékezés egy-egy kínos pillanatát kivéve, nem is igen szomorkodott. Hanem az a levél akkor délután mégis fáj neki.

Hamarosan elrendezte a postát s közben féire tette azt az egy-két küldeményt, a mi még a nevére szólott. Munkája végeztével aztán a maga postáját vette sorra. Elég kicsi volt. Az ujságja, meg egy-két levelező-lap, no és egy nyitott, merített papíru borítékban még valami.

A boríték betüit Tilda mindjárt felismerte. Valaha hiszen sokszor látta, sokszor olvasta ez írást. Haragosan s mégis kíváncsian kapta ki a borítékból a közepén összehajtott lapot, mely szép köirásu betűkkel tudatta Bajóth eljegyzését.

A hir nem lepte meg Tildát, hiszen, barátja levele előkészítette már. Mégis düh, keserűség fogta el délutánján ama nyári napnak és haragos, átkozódó indulat az eljegyzési lapot olvasván. Hogy, a ki megcsalta, nősül, nem bántotta. Csak az a kegyetlen kihívás, a melylyel még az eljegyzési kártyáját is el merete küldeni. Tilda ebben gúnyt, megvetést, ostoba dicsekvést látott, mindehhez pedig éppen Bajóthnak nem volt joga.

sunkban »Ördög Pirula« címen, mely — a Sz. és V. állítása szerint — nem az elarusított példányából, vagy talán hiedelmei révén akar hasznát hajtani gazdájának. Hanem a jövedelem szerzésnek olyan módját gyakorolja, a mely minden tisztességes embernek arcába kergeti a vért s a melyet tovább üzeni engedni nem szabad.

Az »Ördög Pirula«-nak ugynevezett humoros alakjai vannak s ezek között egész a legutóbbi időkig egy Pápai Náthán nevű alak is szerepelt. Pápai Náthánnal az »Ördög Pirula« egy helybeli köztisztelt kereskedőt figurázott ki s pedig mind vehemensebb módon. Jól tessék megérteni, nem esetleges közéleti működését, hanem üzletét és családi szentélyét. A jelentéktelen események úgy voltak előadva a vicclapban, a szereplő nevek aképpen elferdítve vagy lefordítva, hogy mindenkinek, a ki csak kissé ismerős a helyi viszonyokkal, reá kellett jönnie, hogy kiről van szó. A kereskedő, a mig csak személyét bántotta a lap, ügyet sem vetett a dologra, hanem a mikor már üzleti érdekét s főleg családjának érzékenységét sértegette, elpanaszkodott néhány barátjának, hogy milyen infámiával üldözik.

Egyik barátja akkor a maga jósántából elment először is ahhoz, a kitől az Ördög Pirula az »adatokat« kapta s megkérdezte, hogy mi a céljuk az üldözéssel? Az illető szabadkozott s végül az volt a felelete, hogy Kaufmann Simon, a lap kiadója négy szemközti szeretne beszélni magával a kereskedővel. Sőt Kaufmann egy ilyen levelet is írt a kereskedőnek, óvatosságból hozzá tévén, hogy »fölkérése hajlandó« négy szemközti találkozni vele. Az áldozatul kizsármelt ügyet sem vetett a levélre.

Ekkor a közvetítő jó barátunk ártására adott, hogy mik lesznek, kicsoda komisszágok az »Ördög Pirula« legközelebbi számában. A közbenejáró, meg akarván kimélni barátját a további kellemetlenségtől, elment ekkor Kaufmannhoz s megkérdezte tőle, hogy mit akar hát azért, hogy elhallgasson?

— Kétszáz korona kölcsönt szeretnék felvenni, a melyről egy váltót adnék...

A dolog érthető volt. Kölcsönt, hogy formája legyen a dolognak. Ha perelnék a váltót, Pápai alakja ismét megjelenék az »Ördög Pirula«-ban. A jó barát elküldte a kétszáz koronát s attól kezdve Pápai Náthán alakja csakugyan elmaradt a vicclapból.

Eros a vád, ennek megfelelő a támadás s ha a védelem személyi vonatkozásoktól hemzsegő részeit figyelmen kívül hagyjuk, a stíláriis gyengeség mellett legfeljebb a durván merész hang

De nem látta benne a békejobbot, a mely azt a kis levélkét feléje nyújtotta. Pedig az az eljegyzési lap talán épen azt akarta mondani: ugy-e megbocsájtottad már a multat, ugy-e elfelejtetted már? Nézd, én már elfelejtettem s meglegedésemhez, lelkiismeretem nyugalmához csupán a te feloldozó szavadra várnék szülékem. Ugyan, mondd ki, ird le hát...

Ibrányi Tilda akkor nem látta ezt a jobbot, ezt a hangot nem hallotta. Lelkében csak a mult élt akkor, minden igaztalan szenvedésével. Szinte megsemmisülten meredt maga elé s ajkai szitokra nyíltak.

— Ez sok, ez arcátlanság!...

S ekkor im ujból szemébe ötlött a jegyesek virága, a mirtus, a mely behajlott az ablakon. Nem nézhette. Haragosan, gorombán lökte el az ablakból. A szegény, ártatlan ágacska neki ütődött a ház kemény falának, miközben egy-két darabocská le is törött a végéről és virágostul lehullott a földre.

A habos, fehér virágok, ott a kerti uton olyanok voltak, mint valami boldogságot álmódó leány homlokáról letépett arakoszorú. Talán éppen a Bajóth menyasszonyához hasonlítottak, a melyet indulata, háborgása közben Ibrányi Tilda szeretett volna letépní. Vagy talán inkább a Tildához hasonlítottak, a melyet a sors keze tépett össze s a mely ugyan sohasem illette még a póstáskisszony fejét. Valójában soha. Csak álmai közt, valamikor régen, mikor egy férfi hiszékeny szívével szerelmesdit játszott...

Helvey Lajos.

birhatna csak meggyőző erővel, a mi még így sem hat az emberre megnyugtatólag, főleg ha hozzátesszük, hogy a »Székesfehérvári Friss Ujság« szerkesztője, ki »Kende« néven az »Ördög Pirulá«-t is szerkesztette, mai számában kijelenti, hogy a jelzett lapban egyetlen sort sem irt s Kaufmann állítólagos zsarolásáról mitsem tud, sőt az »Ördög Pirula« szerkesztéséről lemondott. E kijelentés után teljesen Kaufmannra nehezedik a súlyos vád, a ki a Friss Ujság nyilttérében védi magát a vád ellen az alábbiakban:

»A Székesfehérvár és Vidéke« e hó 23-iki számában »Egy viclap üzelmei« cím alatt közölt cikkére röviden a következőket akarom megjegyezni. És pedig első sorban kijelenteni tartozom, hogy F. L. hazudik akkor, midőn azt állítja, hogy én az élclapommal valakin zsarolást akartam elkövetni.

Az »Ördög Pirula« helyi élclap, tehát helyi alakokkal kell, hogy foglalkozzék. Ami a »Pápai Náthán« című cikksorozat kihagyását illeti, az szerintem eléggé volt ismertette és az olvasó közönséget egész éven át egyféleképpen untatni nem lehet.

F. L. bolond agyában megszülemlett zsarolási mániára vonatkozólag annyit jegyzek meg, hogy több helybeli kereskedő küldetett hozzám, kik pénzzel kínáltak meg, amit én azonban visszautasítottam. Sőt egyik kereskedőnek könyvelője ezen szavakkal jött hozzám:

»Nevezze meg azon összeget, a mennyiért ön a cikksorozatot kihagyja!«

Feleletem az volt, hogy semmiféle pénz-kínáltsáért nem hagyom ki, ellenben szép szóért inkább megteszem.

Fentieket bármikor és bárhol az illetőkkel be tudom bizonyítani.

A levélre vonatkozólag is hazugságnak kell bélyegeznem cikkirő állítását, mert a levélírásnak előzménye az volt, hogy egy helybeli kereskedő, kit a közbenjárásra felszólítottak, üzenettel jött hozzám, hogy az illető érdekelt fél, velem beszélni óhajt, de hozzám jönni nem akar. Megírtam tehát, hogy én rendelkezésre állok. Zsarolásról szó sem lehet, mert én a cikksorozatot még az állítólagos lekenyerezés előtt nyolc nappal becsüsztem!! Ezt szintén az illetőkkel bizonyíthatom. Ha valaki énnekem pénzt kölcsönöz, vagy váltóimért kezességet vállal, ahoz senkinek semmi köze, de legkevésbé van F. L. cikkirőnek. Azt nekem kell megfizetni és helyettem nem fizeti meg senki, még a kapott szubvencióból sem.

A nyilttéri nyilatkozat többi része személyre vonatkozó durva, izléstelen támadás, a dolog érdemére nem vonatkozik s így közlését feleslegesnek tartjuk.

Ne csodálkozzék senki — bármiként álljon is az ügy — hogy nehéz az elvekért küzdő keresztény sajtónak.

UJDONSÁGOK.

— **Kataszteri helyszíni vizsgálatok.** A pénzügyminiszter már régebben tervebe vette az egyes adók reformját s ezzel kapcsolatban a földadó revízióját is. Mi is irtunk egy ízben erről s akkor rámutattunk a gazdák azon régen hangoztatott kívánságára, hogy mielőbb és igazságos kivetés által könnyítsék meg a gazdákat attól a nagy tehertől. Mint értesülünk, a pénzügyminiszteriumban lázasan dolgoznak az előzetes munkálatokon s hogy ezeket minél sikeresebben hajtsa végre, a pénzügyminiszter előzetes tájékoztatást akar szerezni mindazokról a körülményekről, melyek a jelenlegi adótartozásnál észlelhető aránytalanságokat okozták. Tájékozást akar ezenkívül szerezni mindamán gazdasági, értékesítési, közlekedési és egyéb közgazdasági viszonyokról, melyek a kataszteri tisztá jövedelemre nézve befolyással bírnak. Ezért az előtanulmányok és megfelelő adatok beszerzésére utasította a tör-

vényhatóságokat, melyek a földadó-nyilvántartási biztosokat utasították a miniszter által kívánt adatok egybegyűjtésére, a kik kataszteri helyszíni vizsgálatokat tartanak. Oly óriási anyagot halmoz össze ez a munka, hogy bár hónapok óta tart az adatgyűjtés, még hosszabb időre van szükség, a míg a munkálatokat befejezhetik. Csak aztán tovább is így folyjon az a munka, mert égető szükség van a törvény revíziójára.

— **Villanyos.** A mióta Nagy Ignác és társai megpendítették az eszmét, hogy helyi érdekű villanyos vasutat építenek s így módot nyújtanak a városnak a villanyvilágításra, azóta szinte nem is elégszünk meg bérkocsisainkkal s a gázfény, sőt a külvárosi köolaj-lámpa sehogy sincs nyitunkra. Várunk-várunk, de — úgy látszik — még jó ideig hiába várunk, mert ez a villanyos ügy épen nem ment villanyos gyorsasággal s már első útjában is elkésett. Nagy Ignác és társai ugyanis elkészítették a terveket, hetvenhét-szer be is mutatták a szaktudósoknak, nem is szólalt meg ellene senki sem s így a város meg is kötötte a szerződést a villanyvilágításra vonatkozólag. Ennek aztán ismét a miniszterium lett a mindenható helybenhagyója, a hol újból kezdték a tanulmányozást s nem kevesebb, mint *tizenhárom* havi semmítőzést után végre leérkezett a hatalmas urak várva-várt szava: *elfogadom, jóváhagyom.* De még többet is mond a magas miniszterium, a midőn nem jóvá, — hanem meg-hagyja, hogy még a f. év december 31-ig az építkezésnek meg is kell lenni. Nagy Ignác és társai nem kötelesek az építkezést keresztül vinni, mert az engedély a kitűzött határidő ke-retén belül nem adatott meg. A kik tehát álmodoztak villanyosról, egyelőre tegyenek le a re-ményről, hogy a mi szegény városunknak villa-nyosa is lesz.

— **A Duna és Balaton összekapcsolása.** Leszkári Gyula budapesti lakos nem mindennapi dolgon töri a fejét: a Dunát akarja a Balatonnal mesterségesen épült csatornával összekötni, a mi főleg kereskedelmünkre bizonyára jótékonyan hatna. A miniszterium a terveket már felülvizsgálta s jóvá is hagyta. Nagy azonban az aggodalmunk, mert tudvalevőleg a Balaton magasabban fekszik, mint a Duna s így a terbe vett csatorna a Balaton vizéből táplálkoznék, a mi a különben mind szűkebb térre szoruló magyar tengernek nem válnék előnyére.

— **Gyászrovat.** Egy előkelő nemesi család sarja hunyt el városunkban, mely alkalommal a család a következő gyászjelentést adta ki: Nedeczei Nedeczky Lujza és nedeczei Nedeczky Andor mélyen szomorodott szívvél jelentik saját, úgy az összes rokonok nevében felejtethetlen szeretett nővérük, illetőleg nagynénjük és sógornéja nedeczei Nedeczky Ágnes, a brünni nemesi alapítvány tiszteletbeli hölgyének f. hó 25-én délelőtti fél 10 óraker példás és áldozatteljes életének 69-ik évében a halotti szentségek többszöri felvétele után hirtelen történt elhunytát. Hült tetemei f. hó 26-án délután 5 óraker a halottas-háznál (Vörösmarty-tér 4.) a r. kath. anyaszent-egyház szertartása szerint beszenteltetvén, reá következő napon, vagyis 27-én délelőtti fél 11 óraker fognak a csóóri családi sirboltba a boldog feltámadás reményében nyugalomra tételni. Az engesztelő szent-mise-áldozat pedig ugyanezen napon délelőtti 10 óraker fog a csóóri templom-ban a Mindenhatónak bemutattni. — Béke hamvaira, áldás emlékére!

— **Wohl Zsigmond korcsmája.** Köztudomású dolog, hogy Wohl Zsigmond helybeli lakosnak Széchenyi-utca 84. sz. alatt korcsmája van s a korcsma jóhíret aligha emeli az a körülmény,

hogy ott van a csavargók tanyája. A rendőrség is tudomást szerzett erről s az-első bekukkantás nem volt eredménytelen, mert hét alak került a városház dutyijába, a honnan a szélrózsa minden irányába toloncuton kerültek szülőfalujukba a delikvensek. Talán a rendőrség ilyenén munkásságát örömmel regisztráljuk, de mindenesetre még inkább szeretnők, ha a közbiztonság e fajta veszedelmes haramiáinak melegágyát a rendelkezésre álló hathatós eszközökkel dűlné fel, sőt szüntetné be. Mert hogy Wohl ur nem nagyon irtózik tőlük, azt kimagyarázhatja a rendőrség ama szavaiból, melyekkel »legjobb vendégeink« ismerte el a később toloncutra kerülő csavargókat. Elképzelhető, milyenek lehetnek az ő nem »legjobb« vendégei! Talán nem ártana már ezen ügyből kifolyólag a pénzügyigazgatóság figyelmét felhívni, hisz ugyanis sok az italmérés, hadd hulljon a férgese!

— **A Déli-vasut nem enged.** A városi köz-igazgatás június üléséből kifolyólag átiratilag kérte a déli vasúttársaság igazgatóságát, hogy a Székesfehérvár—Siófoki vonalon a menetárakat szállítsa le s kedvezőbb vasuti összeköttetést létesítsen, illetve naponkint több indítással segítsen legalább a fűrdő-évad folyamán az eddigi állapopotokon. A déli vasut azonban nem teljesítette a kérelem egyik részét sem, marad tehát minden úgy, a mint volt.

— **Az adókezelés egyszerűsítése.** Lukács László pénzügyminiszter a községi és városi adó-kezelés körüli és a pénzügyigazgatással szoros kapcsolatban levő közigazgatási teendők egyöntetű ellátása céljából a tömértelen rendelet helyett összegyűjtötte mindazokat a szabályokat és utasításokat melyek a községi közigazgatással kapcsolatos kérdésekben az adminisztráció egyöntetűségére és megkönnyítésére szolgálnak. A miniszter egyidejűleg fölkhívta a törvényhatóságokat, hogy a pénzügyi közigazgatás körébe vágó teendőkben jövőre csak az összeállított szabályokat és utasításokat tekintsék irányadóul.

— **Az anya gondatlansága.** Alig mulik el nap, hogy az anyák gondatlansága áldozatot nem kíván s ennek dacára még sem tudnak eléggé gondosak lenni gyermekeikkel szemben. Tegnap is történt egy eset, mely határozottan az anya gondatlanságának a következménye. Tegnap ugy hat óra tájban a konyhában foglalatokodó Kiss Andrásné Ösz-utca 19. sz. alatti lakosnő két és fél éves, Lajos nevű fia feljajduisára a szobába sietett s rémulve látta, hogy gyermekének száját valami megégette. Rá is jött, hogy mi okozta a gyermek baját, mert a pohár, melyben a jég-szóda volt, a földön hevert. A gyermeket a mentők a Szent György kórházba szállították, a rendőrség pedig az anya ellen gondatlansága miatt megindította az eljárást.

— **Megrongált ut.** A napokban gyakran jelentkező esőzések több utat, de főleg a székes-fehérvár-abait annyira megrongáltak, hogy több helyen szinte járhatatlan, sőt ugyanezen az uton Főveny pusztánál a csatorna hidját a rohanó ár teljesen kiszakította s elvitte.

— **Verekedő araiók.** *Osváth* József seregélyesi illetőségű aratógazdát, ki Báránd pusztán dolgozott, Monitor János arató egy zsebkéssel hasba szúrta. A súlyosan megsebesített arató-gazdát az első segélynyújtás után a helybeli Szent György kórházba szállították. — Az Alsó-Alaphoz tartozó Bartal pusztán Kaszás József arató Fábán Ferenc ispánt alvász közben meg-támadta s a kezében levő baltával fején életveszélyesen megsebesítette. Kaszást letartóztatták s a kihallgatás során kijelentette, hogy tettét boszu-ból követte el.

— Szerencsétlenség az építkezésnél. Lapunk legutóbbi számában közölt ily című híreinkre illetékes helyről vett felvilágosítás után kijelentjük, hogy öv. Tetzerné nem a torony körül dolgozott, hanem a sekrestye földszinti ablakában s hogy onnan kiesett, saját vigyázatlanságának s főleg béna karjának köszönhető, miért is Szabó Gyula építőmestert semmiféle felelősség ez irányban nem terheli s a bírói eljárás nem vétetett foganatba.

— A katonák okozta károk megtérítése. A katonai parancsnokságok a csapat-, fegyver- és lögyakorlatokra a szükséges földterületet akadálytalanul használhatják ugyan, de katonai gyakorlatok idejének és helyének meghatározásánál tekintettel vannak arra, hogy a mezőgazdaság és erdőmivelés ne háborítottassék és lehetőleg kevészei vagy erdei kár essék. Ha olyan katonai gyakorlatot akarnak tartani, mely a rendes, katonailag használt területen kívül, más területre is kiterjed, az érdekelt községet előlegesen értesítik. A katonai gyakorlatok alkalmával okozott mezei vagy erdei kárt a katonai igazgatás lehetőleg a helyszínen megtéríti. Ha ilyen esetben barátságos megegyezés nem történik, a kár nagyságának és a kifizetendő kártérítés összegének megállapítására bizottság küldetik ki, mely bizottság a tárgyaláshoz a károsult felet is meghívja. A község tehát vigyázzon az érdekeire és sérelmével rögtön forduljon a hatóságához.

— Gyujtó-villám. F. hó 24-én Zámoly felett hatalmas felhők tornyosultak s a szélvihar nyomában nagy menydörgés és villámlás közepette megeredtek az egek csatornái. A nyári zivatar után kiderült az ég s lángba borult öv. Lángi Péterné szül. Zsebő Erzsébet préháza, melyet eloltani nem is sikerül. A vizsgálat megállapította, hogy az épületbe a vihar folyamán beleütött a villám. A kár 400 korona.

— Óra-lopás. Kronhoffmann közös hadsergebeli kapitány tisztjé szolgája, Mérges Adám gazdájának Budai-uti lakásán tegnap délután leheveredett s a kánikulai meleg mély álomba merítette s az édes álomképnél csak ébredése volt kellemetlenebb, mert 12 korona értékű órája, mely az ágya felett lógott, eltűnt. A házbeliek állítása szerint egy kőműves legény járt a lakásban s valószerűleg az emelte el az órát. A rendőrség keresi az ismeretlen tettest.

— Gyümölcs-tolvaj. Prager Lajos abai lakos nap-nap után készülődtött a gyümölcs-szedésre, mig nem megelőzték eme munkájában. Kis István ottani cselédembert ugyanis éppen akkor lepték meg a kertben, midőn a már leszedett gyümölcsöt el akarta szállítani. Egy kérése volt csak Kisnek elfogatásakor, az t. i., hogy ha már az egész éjjeli munkája kárba vész, ha már a gyümölcsöt el is veszik tőle, legalább be ne jelentsek, mert minden haszon nélkül suttaná a büntetés. És Kisnek még ez az egy kérése sem teljesült!

— Lakásváltozás. Nikolsburger Sándor szoba-, cimefestő és mázoló Lakatos-utca 5. szám alatti lakását és műhelyét a Fatérre, öv. Császárné házába (a Ponty vendéglővel szemben) tette át.

IRODALOM.

— A Katholikus Hívtudalmi Folyóirat 1901. július 7. száma a következő érdekes tartalommal jelent meg: A magyar parlamentarizmus csőd szelén. Irta: Keményfy K. D. — A keresztény szocializmus alapjai. Irta: Zalaapáti. — Csak a vallásról ne beszéljen senki. (Folyt.) Irta: Karkecz Alajos. — Megtértek csarnoka. Heinriczi Zsigmond. Szentkeszti. — Külföldi szemle Los von Rom mozgalom. A protestantizmus Hollandiában. Francia szerzetesrendek. A missziókról. Az angol király esküje. Dr. Sziklay János. — Protestans szemle. VII. Klerikalizmus és szabadelvűség. Egy ev. ref. tanár a vallásos nevelésről. Dr. Tüdös dékán ur felel. Pilsii. — Krónikás. Az 1848. XX. t.-cz. Református és hazafi. Izraelita paedagógusok. Vészi József és a ruthén papság. Kántorkong-

resszus. Megidézett szerzetes főnöknő. Főváros mint kegyur. Uj theologiai tanrend Pécsen. Egyházipolitika és tisztviselők fizetésemelése. — Irodalom. Györfly János: »Magyarok története«, »Természetrész«, »Földrajz«. Ism.: Bertalan Vince. Adjutus Secundus: Bibliai történetek magyarázata. Ism.: Hittanár Ruschek Antal: Alkalmi egyházi beszédek. Ism. T. Felikán Krizsó. Arnold Szombathy Sándor: Jézus Szentséges szívének követése. Ism.: Tóvári, Tudom. egyet. theologiai kara: Pázmány Péter munkái V. kötet. Ism. Ism. Ifj. Sámbar. — Vegyesek. — Via Crucis. Angol regény. Irta: Marion Crawford. Ford.: Sziklay János. 1. k. (3., 4. iv.) Megrendelhető: Budapest, VII. ker., Csömör-ut 32. szám. Előfizetési ára egész évre 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor.

— Az Oktató Népkönyvtár 1901. évi évfolyamának 7—8. száma megjelent. A tartalom, a mely minden tekintetben ajánlja e népies vállalatot, a következő: 1. Mozaik: A Szűz Anyámhoz. — Emlékezés. — Hazánk. — Küldödd. — Gazdasági tudnivalók. — Gyümölcstartási szabályok. — A gazda: A gazda udvara. — Az illemtudásról: Az előszobában. A szalonban. — Háztartás, konyha: Vanília-fagyalt. Kávé-fagyalt. Szamóca-fagyalt. Aszaltszilva tejfölösen. Csiperke-gombamártás. — Hasznos tudnivalók. Állott husnak. A húst nyáron. Szépen, fényesen vasalt ruha. Légyűző. Rovarirtó por. — Vegyesek. — Mulattató. — Találó kérdések. — Sakk-talány. — Kezdőbetű-rejtvény. — Szőrejtvény. — Kérdések. — 2. Apró történetek Novellagyűjtemény. Irta Dr. Sziklay János. 8., 9., 10., 11., 12., 13 iv 113—207. Mikor az ur mulet. Legszebb virág a sziv virága. Sok is a becsületből. A be nem váltható ígélet. A kilencvenedik módszer. Napkeleti csillag. I. Az egyetlen. II. A jósó. A nagy ember. Az új otthonba. Az éltető napsugár. Az igazi gyermek. A mikor nem szabad élni. A buszszentelő. A tizedik évfolyamban lévő folyóirat, a melynek célja népies, vallásos és tanulságos irodalmi művek terjesztése, mindenkép méltó a pártolásra. A csekély ár, csinos kiállítás, évenkint 48 ívert a 4 korona előfizetés nem sok. Megrendelhető az Oktató Népkönyvtár szerkesztőségében, Budapest, VII. ker., Csömör-ut 32. Sac. ee. ss. 7.

I. rendű

KOKSZOT

ajánlok jutányos áron bármely állomásra.

WEISZ JÓZSEF

a tatai szénbányák képviselője.

SZÉKESFEJÉRVAR,

Lakatos-utca 2. szám alatt.

Árverés.

A székesfejérvári kir. törvényszék mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy a székesfejérvári aggpapok rendes pénztára végrehajthatónak Hübner Rudolf végrehajtást szenvedő elleni 4470 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a székesfejérvári kir. törvényszék, (a székesfejérvári kir. járásbíró) területén levő Székesfejérvárott fekvő, a székesfejérvári 1392. sz. betétben A + 1. sorszámú 198. hrsz. alatt foglalt ingatlanra az árverést 52200 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1901. évi augusztus hó 10-ik napján délelőtt 9 órakor s székesfejérvári tlkvi hatóság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a ingatlan becsarának 10%-át vagyis 5220 koronát készpénzben, vagy az 1881. LX. törvény-cikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadék-képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Székesfejérvárott, 1901. április 17. é. A kir. törvényszék mint tlkvi hatóság.

Nikolsburger Sándor

szoba-, cimefestő és mázoló

Fatér, öv. Császárné háza

(a Ponty vendéglővel szemben.)

Elfogad:

Czim-, szoba-, templom-, oltár- és képfestést, valamint mindennemű mázoló- és krétarajz-munkát jutányos áron.

Hirdetések

a »FEJERMEGYEI NAPLO«

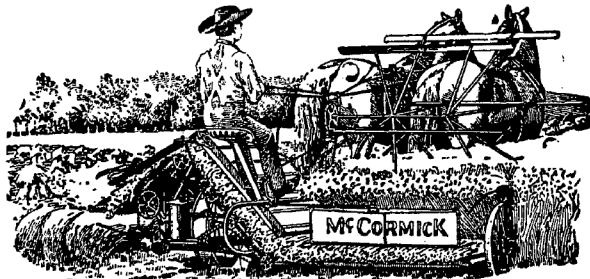
részére

jutányos áron vétetnek fel.

Mc CORMICK HARVESTING MACHINE COMPANY

(CHICAGOI ARATÓGÉPCYÁR)

GRAND PRIX.



PARIS 1900-ban.

Kévektű aratógép, Fűkaszalógép, Közébrükészülék, „Daisy” marokkrakó aratógép, Szénagyűjtő gorbolyo és Kévektűfonal gyártmányai.

Ne vásároljon, mig gépeinket nem látta s árainkat nem kérdezte!

1242

Olcsó tartalékreszek óriási raktára.

WILLIAM J. STILLMAN igazgató.

Képviselők:

Tessék mintakönyvet kérni!

NEY MÓR, Székesfehérvár. Budapest V., Váci-ut 30.